

Privatització i mercantilització en l'assistència sanitària pública a Barcelona

4 de març 2016

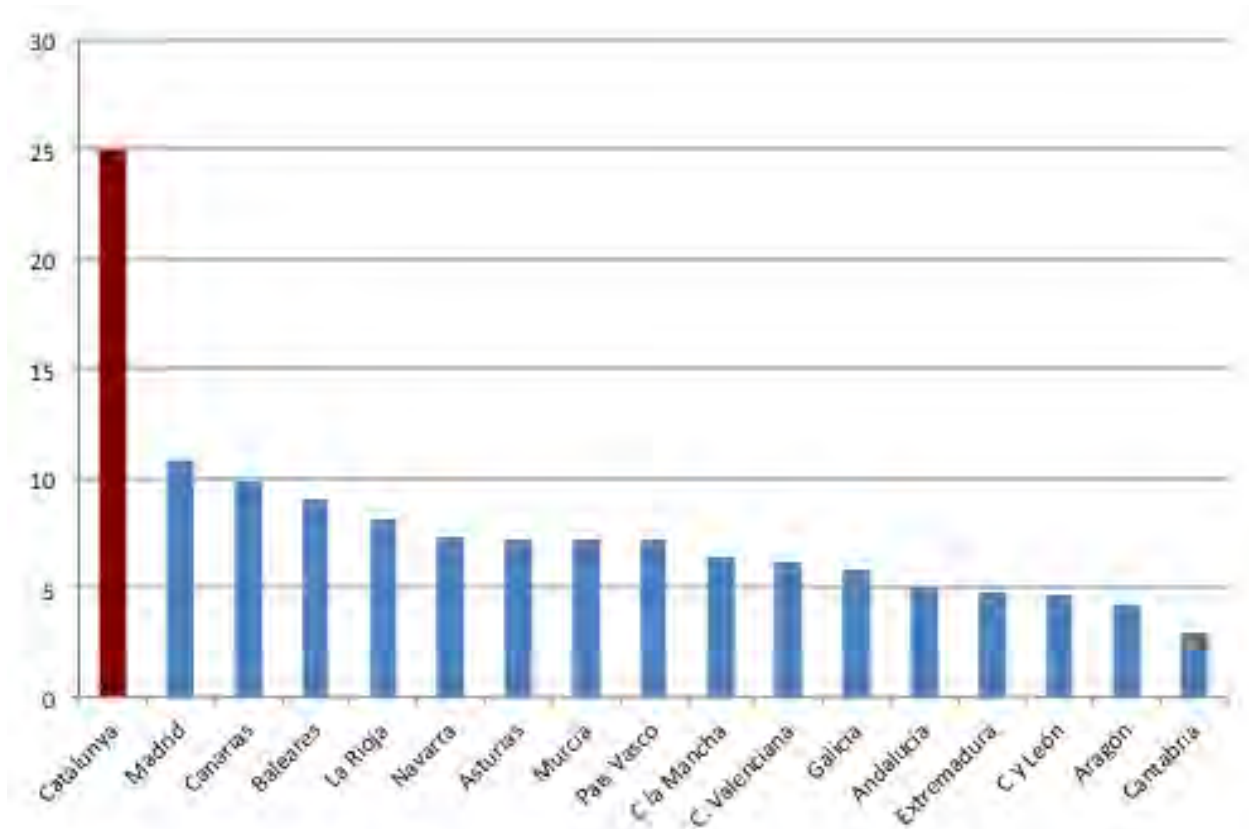
B

Introducció

- Aquest document sintetitza dos informes encarregats per la Comissionada de Salut
- El primer es basa en entrevistes semiestructurades a actors del sector per conèixer els factors i mecanismes que han afavorit la mercantilització de la sanitat pública catalana
- El segon analitza l'estat i evolució de les contractacions en l'atenció sanitària pública a Barcelona des de 2009 a 2014
- Aquesta presentació inclou també dades de contractació facilitades pel Consorci Sanitari de BCN en els últims dies
- Finalment, es planteja un primer conjunt de propostes polítiques per revertir les tendències més preocupants

El model sanitari català: història i context

- La Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya (LOSC) regularitza i promou la multiplicitat i heterogeneïtat de proveïdors, un tret característic del sistema sanitari català
- L'elevat volum de despesa sanitària pública que es destina a concerts amb centres privats és una anomalia en el context de l'Estat espanyol:

Adaptat de Bacigalupe et al. Gaceta Sanitaria 2016. Font: Portal Estadístic del Sistema Nacional de Salut. Dades 2013

Alguns mecanismes de privatització i mercantilització de la sanitat

En les entrevistes, els observadors privilegiats destaquen:

- a) Externalitzacions i subcontractacions de serveis (serveis generals o productes intermedis)
- b) Gestió de les llistes d'espera (tancar llits al sistema públic i concertar activitat a centres privats)
- c) Aprovació de legislació que afavoreix el dret privat (LOSC i reformes, estatuts de consorcis públics que preveuen entrada de privats)
- d) Opacitat i falta de control i de rendiment de comptes (adjudicació de la rehabilitació extrahospitalària,...)
- e) Infr finançament que aboca els centres públics a l'endeutament, provisió d'atenció privada (Barnaclínic), rescats financers (CRC Mar)
- f) Consens polític dels grans partits i construcció d'un discurs al voltant de l'"eficiència i excel·lència del model català"

Anàlisi de les contractacions del CatSalut a la ciutat de Barcelona

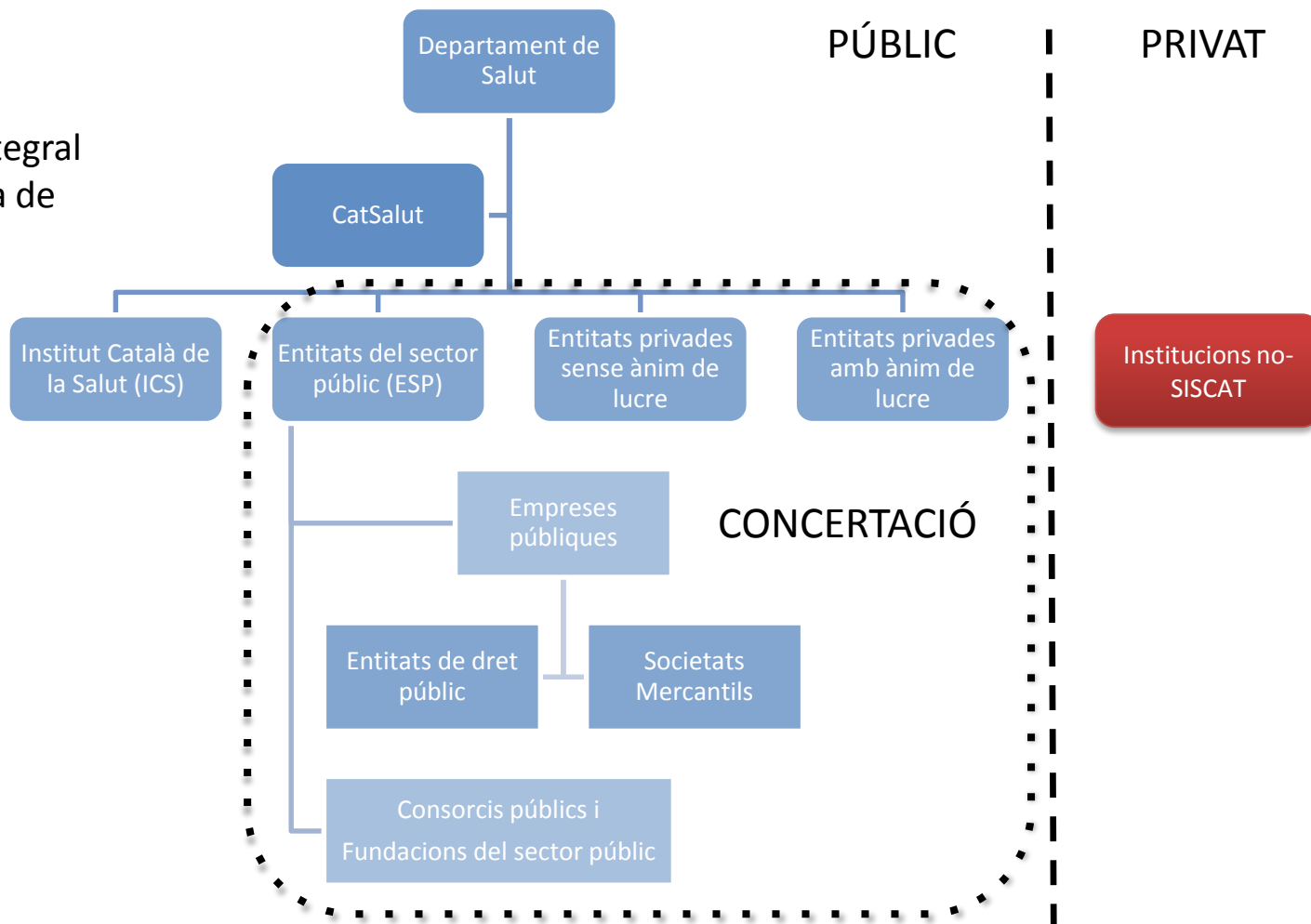
Mapa del sistema sanitari català basat en la propietat jurídica

FINANÇAMENT

Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)

Titularitat

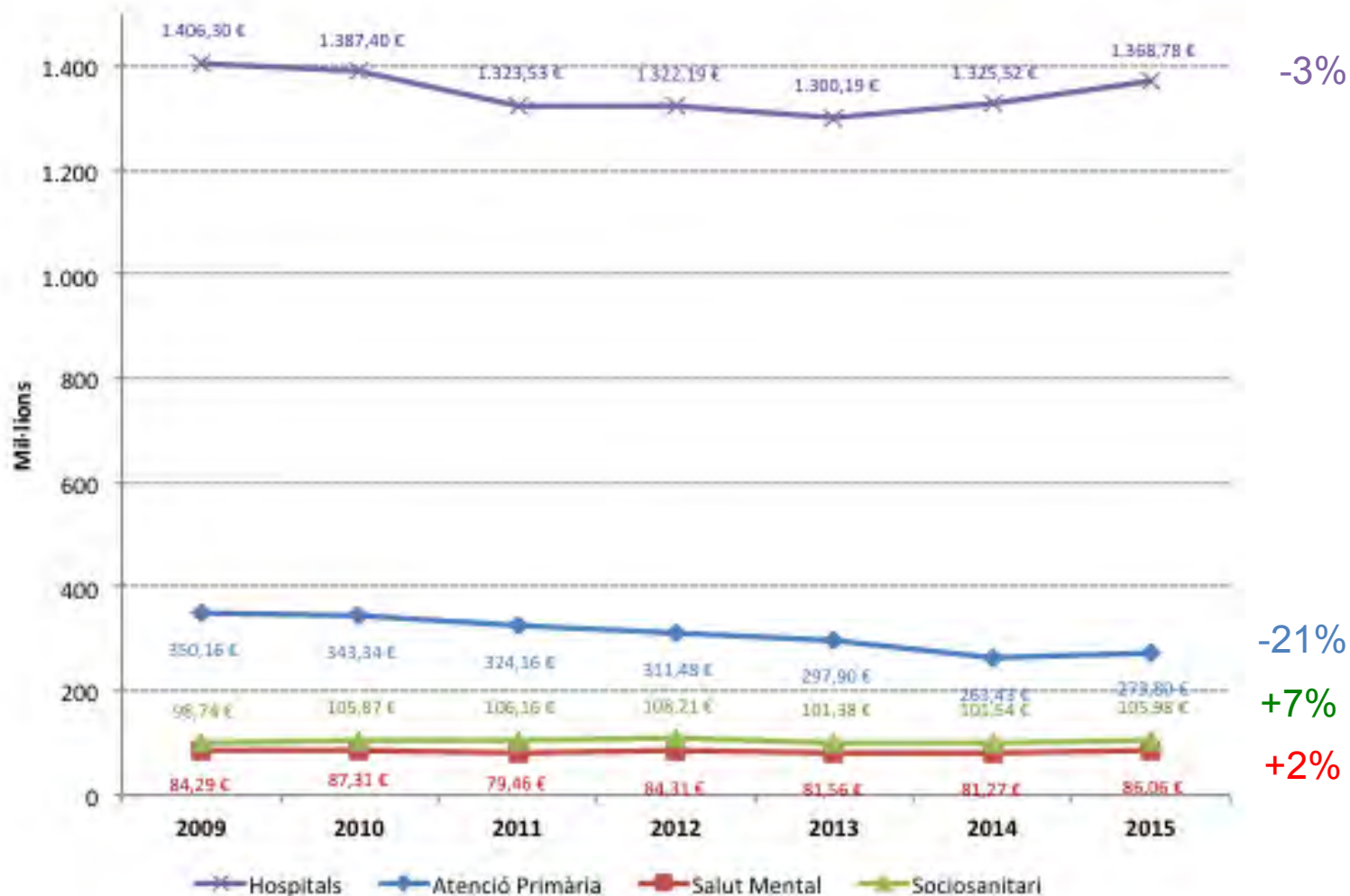
Model de gestió

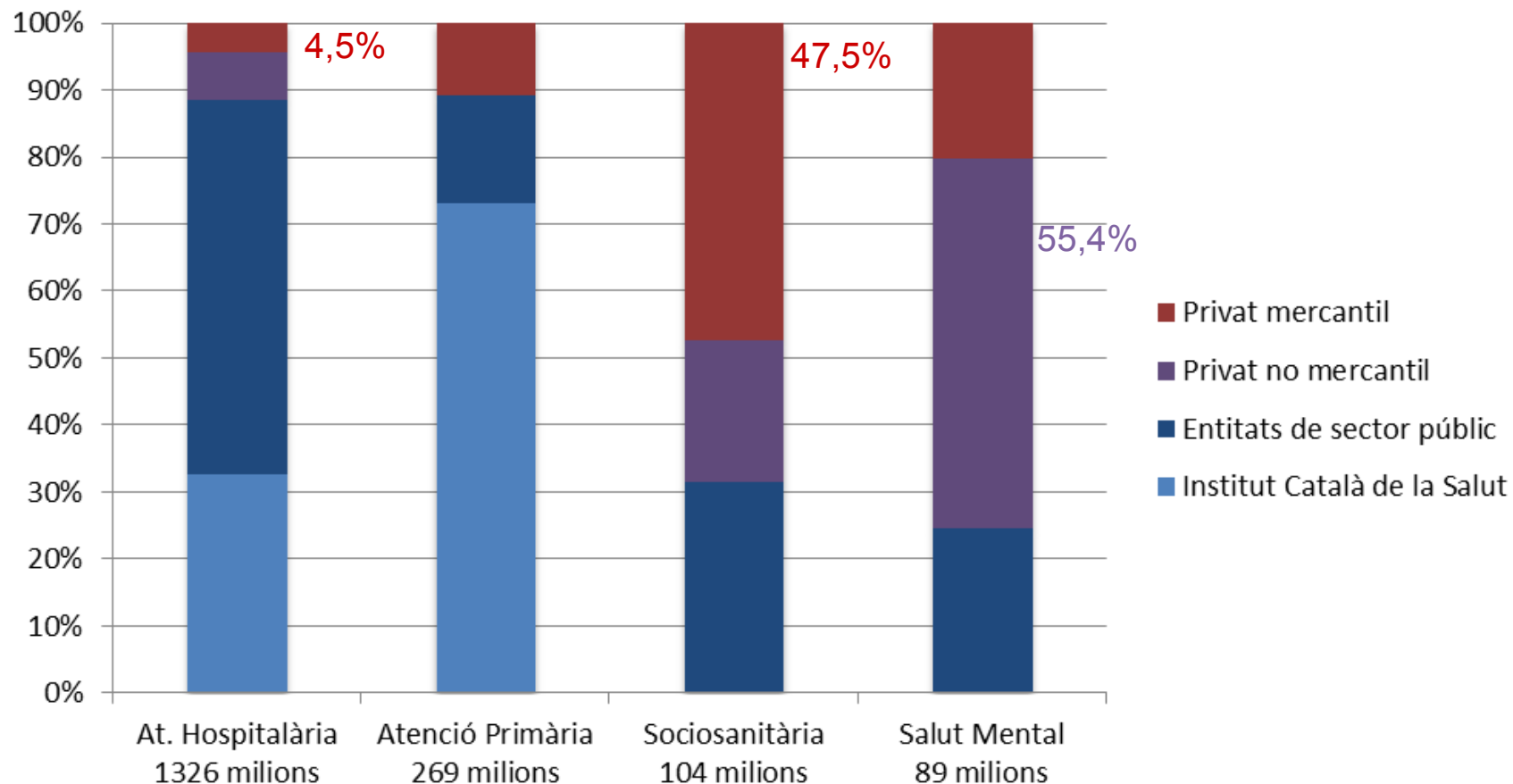
Evolució de la contractació per línia assistencial (2009-2015)

Hi ha un clar predomini de l'atenció hospitalària sobre les altres línies.

En els darrers anys, l'atenció primària ha patit la major retallada de recursos.

Contractació en les principals línies assistencials per tipus de proveïdor

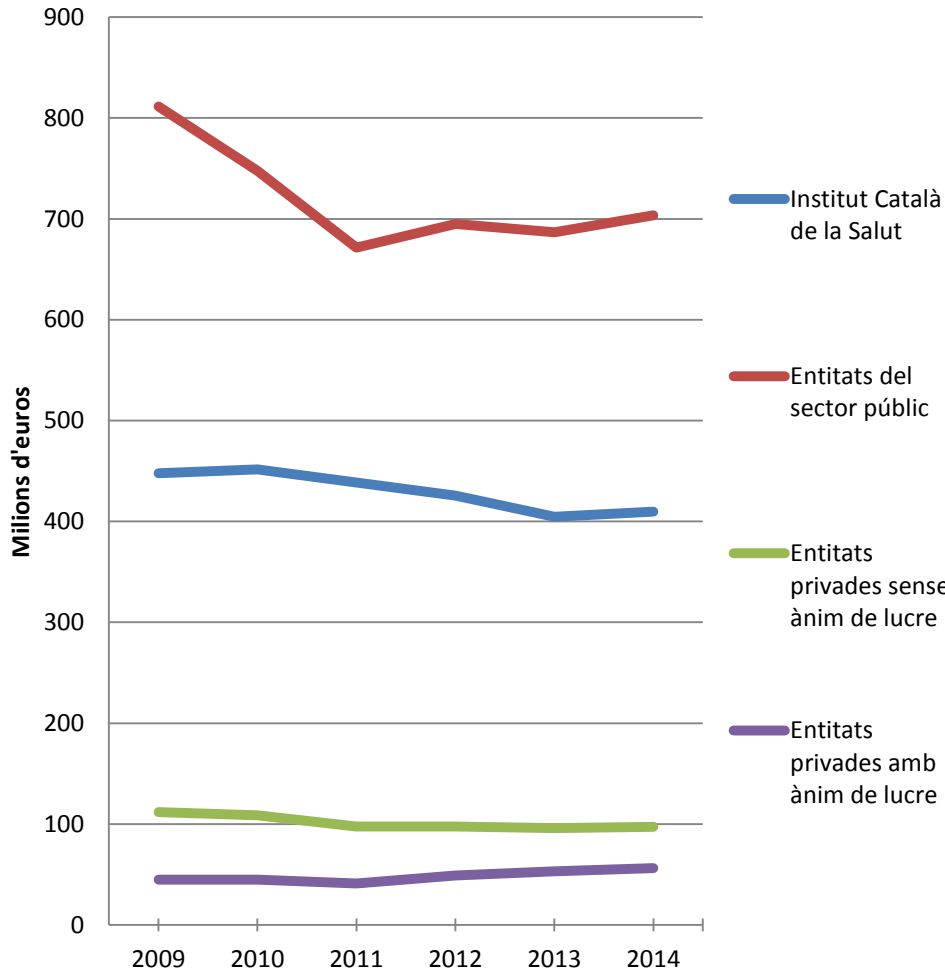
Atenció hospitalària: proveïdors i pes

	Altes	Llits	Pressupost
Institut Català de la Salut	29%	31%	32%
Hospital Universitari Vall d'Hebron	55.874	1.073	428.699.597,83
Entitats del sector públic	52%	52%	56%
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona	37.626	682	291.551.564,49
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	32.020	540	230.562.781,08
Hospital del Mar	26.559	505	187.164.633,54
Hospital Dos de Maig	6.433	60	27.002.040,56
Entitats privades sense ànim de lucre	12%	11%	8%
Fundació Puigvert - IUNA	5.704	111	43.020.039,94
Hospital Plató	9.206	95	34.970.317,03
Hospital Sant Rafael	8.514	178	23.622.790,50
Entitats privades amb ànim de lucre	7%	5%	4%
Hospital Universitari Sagrat Cor	13.783	167	58.921.294,00

Font: Memòria del CSB i Central de Resultats. Elaboració pròpia.

Atenció hospitalària: evolució per grups

Pressupost amb el CatSalut 2009-2014

Elaboració pròpia. Dades de la Central de Resultats. Pressupost en termes reals. Ajustat amb l'IPC de Serveis Hospitalaris de l'INE.

Evolució percentual 2009 – 2014

ICS	-8,5%
Altres entitats públiques (ESP)	-13,3%
Entitats privades sense ànim de lucre	-13,2%
Empreses privades amb ànim de lucre	25,5%

En aquest període, **només les empreses privades amb ànim de lucre han vist incrementat el pressupost contractat**, en un context de retallades al sistema hospitalari públic.

Atenció primària: proveïdors i pes

	Equips d'atenció primària	Import contracte 2015		
Institut Català de la Salut	50	73,5%	152.554.806	73,1%
ICS	50	?	?	?
Empreses públiques i consorcis	10	14,7%	33.482.274	16,0%
PAMEM	4	?	?	?
Consorti d'Atenció Primària Salut Eixample	3	?	?	?
Consorti Sanitari Integral	2	?	?	?
CSC Vitae SA	1	?	?	?
Entitats privades amb ànim de lucre	8	11,8%	22.574.386	10,8%
EBA Vallcarca SLP	2	?	?	?
EAP Dreta de l'Eixample SLP	2	?	?	?
EAP Sarrià SLP	1	?	?	?
Vallplasa d'Atenció Primària SLP	1	?	?	?
EAP Sardenya SLP	1	?	?	?
EAP Poble Sec	1	?	?	?
Total Barcelona	68	?	208.611.466	?

Salut mental i addiccions: proveïdors i pes

Aquest àmbit es caracteritza per una multiplicitat de proveïdors prestadors de serveis i pel **predomini del sector privat no lucratiu**

Altres entitats del sector públic	Import contracte 2015	
	21.897.924	24,45%
Hospital del Mar		
Hospital Clínic Provincial de Barcelona		
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau		
Entitats privades sense ànim de lucre	49.576.509	55,36%
Fund. Hosp. S. Pere Claver		
Hosp. Mare de Déu de la Mercè		
Ass. Centre d'Higiene Mental Les Corts		
Parc Sanitari Sant Joan de Déu		
ASPACE		
Hospital de Sant Rafael		
Ass. Benestar i Desenvolupament		
Fundació Vidal Barraquer		
Associació Salut Mental		
Fundació Privada IOIA		
Fund. Eulàlia Torres de Beà		
Associació Tres Turons		
AREP		
Fund. Nou Barris Salut Mental		
ARAPDIS		
Benito Menni		
Àmbit Prevenció		
L'Alba		
CJAS		
AIS Pro-Juventud		
CDIJ Carrilet		
Entitats privades amb ànim de lucre	18.071.491	20,18%
Centre Psicoteràpia Barcelona S.A		
Fund. Sociosanitària de BCN (Hestia SL)		
Genus SL		
INPROSS SL		
CDIJ Guru		
Total Barcelona	89.545.924	

Atenció socio sanitària: proveïdors i pes

	Import contracte 2014	
Entitats de sector públic	31.750.405	31,3%
Parc sanitari Pere Virgili		
CSC Vitae SA		
ConSORCI Mar Parc de Salut de Barcelona		
Fundació Hospital Santa Creu i St. Pau		
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona		
Entitats privades sense ànim de lucre	21.437.934	21,2%
Mutuam, Mútua de previsió social		
Fundació Privada Hospital Evangèlic		
Mare de Déu de la Mercè - HHSCJ		
Fundació ACE Institut Català de Neurociències Aplicades		
Fundació lluita esclerosi múltiple		
Entitats privades amb ànim de lucre	48.114.195	47,5%
Clínica Barceloneta, SAU (Blaucínic)		
Hucasve, SL		
Centre socio sanitari Palau, SL		
SSR Hestia, SL		
Servicios Clínicos, SA		
Clínica Residencial Geriàtrica, SL		
Sar Residencial y Asistencial, SA		
Nacare, SA		
Total BCN	101.301.994	

Tipologia de serveis

	Llarga estada	Llarga estada
		Convalescència
Recursos d'internament	Mitja estada	Cures pal·liatives
		Mitja estada polivalent
	Subaguts	Subaguts
	Ambulatoria	Hospital de dia
Recursos alternatius d'internament	Domiciliària	PADES
	Hospitalització	UFISS

Aquest àmbit es caracteritza per una multiplicitat de proveïdors prestadors de serveis i pel **predomini del sector privat amb ànim de lucre**

Altres línies assistencials

- Altres línies com l'atenció a l'insuficiència renal (35 milions), el transport sanitari no urgent (21 milions) o l'oxigenoteràpia (7 milions) les proveeixen al 100% entitats privades amb ànim de lucre.
- Del pressupost de rehabilitació (15 milions), el 55% es contracta a entitats privades amb ànim de lucre, que predominen especialment en la rehabilitació domiciliària i ambulatoria. El concurs per la provisió d'aquest servei està ara judicialitzat després de detectar-se múltiples irregularitats.

Anàlisi de les contractacions. Conclusions

- El pressupost per a **atenció hospitalària** és el majoritari, i el seu pes ha augmentat **en detriment de l'atenció primària**.
- Hi ha una **gran fragmentació** de proveïdors i **complexitat de fórmules** de titularitat i gestió.
- **Més de 200 milions d'euros**, és a dir, **el 10%** del pressupost públic d'assistència sanitària es contracta a **societats mercantils** de propietat privada: des del 4% en atenció hospitalària fins al 48% en atenció sociosanitària o el 100% en transport sanitari no urgent.
- Allà on s'ha pogut estudiar, **aquesta proporció ha augmentat** en els darrers anys.

Línies estratègiques d'intervenció

- La privatització i mercantilització de la sanitat pública **ens preocupen**. No acceptem que es reparteixin **beneficis a accionistes** a partir de la prestació d'assistència sanitària **amb diners públics**.
- Estem treballant per reforçar la **presència pública** en la provisió de serveis, així com la **transparència** dels consorcis públics.
- Cal avançar perquè les entitats privades que operin en el sistema públic de salut ho facin sota **criteris d'economia social**.
- Estem treballant per **reforçar els serveis més propers a la població** com l'atenció primària, l'atenció a la salut mental i sociosanitària.
- Cal millorar la **qualitat assistencial** i les **condicions de treball** a tots els nivells per tenir uns serveis sanitaris generadors de salut.

Ajuntament
de Barcelona